Lietas arhīva Nr. CA-0279-21/12
ECLI:LV:VAT:2021:1222.C30404920.8.S

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Valmierā 2021.gada 22.decembris

Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesnese Z.Cera, tiesnesis A.Bukavs, tiesnesis D.Lazdiņš,

izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. B/ prasība pret /pers. C/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 22.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ 2020.gada 18.februārī cēlis tiesā prasību pret /pers. C/ (5.lpp.), lūdzot: piedzīt no atbildētājas pamatparāda atlikušo daļu 3948,67 EUR un tiesāšanās izdevumus, piedzītās naudas summas ieskaitot prasītāja bankas norēķinu kontā /konta numurs/; spriedumā paredzēt prasītāja tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus no neatmaksātās summas līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1587., 1765.panta pirmo daļu, 1934., 1935., 1943., 1945., 1946.panta pirmo daļu.

Prasības pieteikums pamatots uz šādiem apsvērumiem.

Pamatojoties uz atbildētājas lūgumu prasītājs 2012.gada 8.novembrī no sava bankas konta pārskaitīja atbildētājai uz viņas bankas kontu 14 000 EUR un 6500 Ls (pēc Latvijas Bankas kursa 9248,67 EUR). Atbildētājai nauda bija nepieciešama nekustamā īpašuma /adrese A/ iegādei.

Ņemot vērā, ka atbildētāja ir prasītāja vedekla un prasītājs bija informēts par atbildētājas nodomu iegādāties dzīvokli /pilsēta/, prasītājam nebija pamatotu iemeslu apšaubīt aizdevuma drošumu, kā arī prasītājs neprasīja procentus par aizdevuma izmantošanu.

Prasītāja kontā parāda atmaksas veidā no prasītāja dēla konta 2012.gada 29.novembrī tika ieskaitīti 5300 EUR, 2013.gada 5.augustā - 8000 EUR un 2014.gada 19.jūnijā - 6000 EUR.

Mutiski atgādinājumi par parāda atdošanu nedeva nekādus rezultātus. 2019.gada novembrī atbildētājai tika nosūtīts rakstisks atgādinājums un brīdinājums par iespējamu tiesvedību. Pasta sūtījumu atbildētāja nesaņēma, jo izrādījās, ka atbildētāja ir kārtējā darba reisā. Prasītājs analoģisku atgādinājumu un brīdinājumu nosūtīja arī uz atbildētājas e-pastu.

2019.gada decembra vidū prasītājs saņēma e-pasta vēstuli no atbildētājas. No šīs vēstules saprotams, ka nekādas naudas summas atbildētāja vairs nevēlās prasītājam atdot.

Prasītājs pirmstiesas brīdinājumā lūdza atbildētāju veikt galīgo norēķinu līdz 2019.gada 31.oktobrim, lūdzot atmaksāt atlikušo aizdevuma summu 3948,67 EUR.

Līdz prasības pieteikuma iesniegšanas brīdim šī atlikusī aizdevuma naudas summa prasītāja kontā nav ieskaitīta.

[2] Atbildētāja /pers.C/par prasību iesniegusi rakstveida paskaidrojumus (30.-31.lpp.), lūdzot pieaicināt atbildētājas pusē atbildētājas laulāto /pers. F/ un noraidīt prasību pilnībā.

Atbildētāja nenoliedz, ka prasītājs izsniedza aizdevumu dzīvokļa iegādei. Dzīvoklis ietilpst laulāto kopmantas sastāvā, jo atbildētāja no 2009.gada 10.decembra ir precējusies ar prasītāja dēlu /pers. F/.

Izsniegtais aizdevums ir atgriezts prasītājam no laulāto kopmantā ietilpstošajiem naudas līdzekļiem.

Kopumā prasītājs un viņa laulātā /pers. G/ no atbildētājas un viņas laulātā ir saņēmuši 28 463,44 EUR, kas ir pat vairāk nekā izsniegtais aizdevums, kas ir 23 248,67 EUR.

[3] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 22.jūnija spriedumu prasība apmierināta.

Tiesa nospriedusi: piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam parādu 3948,67 EUR, valsts nodevu 392,59 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 EUR, kopā 4346,63 EUR; noteikt prasītājam tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus no simta gadā no parāda pamatsummas 3948,67 EUR par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto aprobežojumu; piedzīt no atbildētājas par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,49 EUR.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

Lietā nav strīda, ka prasītājs 2012.gada 8.novembrī aizdeva atbildētājai 14000 EUR un 6500 Ls, kas pēc Latvijas bankas kursa ir 9248,67 EUR, kopā 23 248,67 EUR. Lietā ir strīds par aizdevuma atmaksas termiņu un to, vai atbildētāja ir atmaksājusi prasītājam 3948,67 EUR.

Ar 2019.gada 11.oktobra pirmstiesas brīdinājumu prasītājs lūdza atbildētāju nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz 2019.gada 31.oktobrim norēķināties ar prasītāju, ieskaitot viņa bankas kontā naudas summu 3948,67 EUR. Tādējādi ir pierādīts, ka aizdevuma atmaksas termiņš ir iestājies.

Lietā nav strīda, ka aizdevuma atmaksai prasītājs 2012.gada 29.novembrī saņēma 5300 EUR, 2013.gada 5.augustā - 8000 EUR, bet 2014.gada 19.jūnijā - 6000 EUR, kopā 19 300 EUR.

Saskaņā ar atbildētājas paskaidrojumiem aizdevuma atmaksai kopā samaksāti 28 463,49 EUR, kas ir vairāk, nekā tika saņemts aizdevums.

Iebildumu pamatošanai atbildētāja iesniegusi konta izdruku par laika periodu no 2012.gada 1.jūnija līdz 2015.gada 31.decembrim. No minētās konta izdrukas redzams, ka laika periodā no 2013.gada 29.marta līdz 2015.gada 13.jūlijam atbildētāja veikusi prasītājam desmit pārskaitījumus, maksājuma mērķī norādot rēķinu apmaksu, bet 2015.gada 2.decembrī, veicot vienu pārskaitījumu, norādot, ka maksājuma mērķis ir vīza.

Tāpat arī atbildētāja iesniegusi konta izdruku par laika periodu no 2016.gada 1.oktobra līdz 2016.gada 30.novembrim. No minētās konta izdrukas redzams, ka 2016.gada 2., 10., 17.oktobrī un 1., 8.novembrī atbildētāja veikusi kopā 5000 EUR atmaksu /pers. G/.

Ar atbildētājas iesniegtajām konta izdrukām pierādītie maksājumi prasītājam nav attiecināmi uz prasītāja izsniegto aizdevumu atbildētājai un tā atmaksu, ņemot vērā tajos norādītos maksājumu mērķus. Tāpat arī uz prasītāja izsniegto aizdevumu atbildētājai un tā atmaksu nav attiecināmi atbildētājas veiktie maksājumi /pers. G/. Lai arī /pers. G/ veiktajos maksājumos ir norādīts, ka ar tiem tiek veikta atmaksa, tiesai nav pamata atzīt, ka šī atmaksa attiecas tieši uz prasītāja izsniegto aizdevumu.

Atbildētāja nav pierādījusi aizdevuma pilnīgu atdošanas faktu, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajam.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājam neatmaksāto aizdevumu 3948,67 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam tiesa noteic prasītājam tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus no simta gadā no parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto par to, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[4] Atbildētāja /pers.C/ par spriedumu iesniegusi apelācijas sūdzību (58.-62.lpp.), lūdzot noraidīt prasību pilnā apmērā par parāda 3948,67 EUR, tiesāšanās izdevumu un likumisko procentu no neatmaksātās summas līdz sprieduma izpildei piedziņu.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

Atbildētāja nenoliedz, ka prasītājs izsniedza aizdevumu nekustamā īpašuma – dzīvokļa /adrese A/ iegādei. Kopējā aizdevuma summa bija 14000 EUR un 6 500 Ls (pēc Latvijas Bankas kursa - 9 248,67 EUR), kopā 23 248,67 EUR (turpmāk - aizdevums).

Tiesa ir ignorējusi, ka 2012.gada 8.novembrī izsniegtais aizdevums tika ņemts atbildētājas un /pers. F/ laulības laikā ģimenes un mājsaimniecības kopīgiem mērķiem. Naudas summu, ko prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas kā parādu, veido atbildētājas kā /pers. F/ laulātās veiktie maksājumi laulības laikā paņemtā aizdevuma laulāto kopīgā dzīvokļa iegādei atmaksai. Minētais dzīvoklis ietilpst laulāto kopmantas sastāvā, tā kā atbildētāja no 2009.gada 10.decembra ir precējusies ar prasītāja dēlu /pers. F/.

Saskaņā ar Civillikuma 89.panta otro daļu, viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīga manta; šaubu gadījumā jāpieņem, ka šī manta pieder abiem līdzīgās daļās.

Savukārt Civillikuma 96.pants paredz, ka par saistībām, ko laulātie kopīgi noslēguši ģimenes vai kopīgās mājsaimniecības vajadzībām, viņi atbild ar kopīgo mantu un katrs ar savu atsevišķo mantu, ja kopīgās mantas nepietiek. Par saistībām, ko viens no laulātajiem noslēdzis ģimenes vai kopīgās mājsaimniecības vajadzībām, šis laulātais atbild ar savu mantu tad, ja laulāto kopīgās mantas nepietiek. Otrs laulātais par šīm saistībām ar savu mantu atbild tikai tad, ja pēc saistības saņemtais izlietots ģimenes vai kopīgās mājsaimniecības vajadzībām.

Laulāto kopīgajā mantā pirmām kārtām ietilpst tās naudā novērtējamās tiesības, ko laulības laikā, pastāvot laulāto kopdzīvei un kopīgai saimniecībai, abi laulātie ir ieguvuši kopīgi (sk. CL 89.p.2.d.). Šeit uzsvars likts uz "kopīgu iegūšanu", kas var izpausties vai nu tādējādi, ka 1) abi laulātie tiešā veidā ir piedalījušies attiecīgās naudā novērtējamās tiesības iegūšanā, vienlaikus uzstājoties kā jauniegūtā mantiskā labuma "juridiskie ieguvēji", vai arī tādējādi, ka 2) attiecīgais mantiskais labums ir tieši cēlies no laulāto kopīgās mantas (*E.Kalniņš. Laulāto manta laulāto likumiskajās mantiskajās attiecībās. Promocijas darbs, Rīga 2010., 95.lpp.*).

Prasītājs, izsniedzot aizdevumu atbildētājai, to ir devis no viņa un /pers. G/ kā laulāto kopīgās mantas, tāpat arī atbildētāja ir uzņēmusies saistības ģimenes vajadzībām. Prasītājs, izsniedzot aizdevumu, ir uzstājies tikai kā aizdevuma "formālais devējs", t.i., persona, kas iestājas saistībās, kaut arī saistības priekšmets ir abu laulāto (prasītāja un /pers. G/) kopmantā ietilpstošā manta. Tāpat prasītājs, saņemot aizdevuma atmaksu, var tikt uzskatīts tikai par "formālo ieguvēju", attiecīgi, pēc būtības nav starpības, kuram no laulātajiem (prasītājam vai /pers. G/) atbildētāja ir veikusi aizdevuma atmaksu, tā kā saistības izpildījums ir piekrītošs laulāto (prasītāja un /pers. G/) kopīgajai mantai.

Lietā nav strīda, ka aizdevums ir atgriezts šādā kārtībā un termiņos: 2012.gada 29.novembrī /pers. F/ veica maksājumu /pers. B/ 5 300 EUR; 2013.gada 29.martā /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 500 Ls (711,44 EUR); 2013.gada 5.augustā /pers. F/ veica maksājumu /pers. B/ 8000 EUR; 2014.gada 28.februārī /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 300 EUR; 2014.gada 1.aprīlī /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 600 EUR; 2014.gada 5.maijā /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 300 EUR; 2014.gada 19.jūnijā /pers. F/ veica maksājumu /pers. B/ 6 000 EUR; 2014.gada 9.novembrī /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 500 EUR; 2014.gada 11.decembrī /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 300 EUR; 2015.gada 12.janvārī /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 300 EUR; 2015.gada 10.februārī /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 300 EUR; 2015.gada 15.martā /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 200 EUR; 2015.gada 13.jūlijā /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 500 EUR; 2015.gada 2.decembrī /pers. C/ veica maksājumu /pers. B/ 152 EUR; 2016.gada 2.oktobrī /pers. C/ veica maksājumu /pers. G/ 1 000 EUR; 2016.gada 10.oktobrī /pers. C/ veica maksājumu /pers. G/ 1 000 EUR; 2016.gada 17.oktobrī /pers. C/ veica maksājumu /pers. G/ 1 000 EUR; 2016.gada 1.novembrī /pers. C/ veica maksājumu /pers. G/ 1 000 EUR; 2016.gada 8.novembrī /pers. C/ veica maksājumu /pers. G/ 1 000 EUR, kopā 28 463,44 EUR.

Kopumā prasītājs (un viņa laulātā /pers. G/) no atbildētājas un viņas laulātā ir saņēmuši 28 463,44 EUR, kas ir pat vairāk kā izsniegtais aizdevums, kas ir 23 248,67 EUR.

Tomēr tiesa atzina, ka atbildētājas ar iesniegtajām konta izdrukām pierādītie maksājumi prasītājam nav attiecināmi uz prasītāja izsniegto aizdevumu atbildētājai un tā atmaksu, ņemot vērā tajos norādītos maksājumu mērķus. Tāpat arī uz prasītāja izsniegto aizdevumu atbildētājai un tā atmaksu nav attiecināmi atbildētājas veiktie maksājumi /pers. G/. Lai arī /pers. G/ veiktajos maksājumos ir norādīts, ka ar tiem tiek veikta atmaksa.

Saskaņā ar Civillikuma 1.pantu tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Civillikuma 5.pants paredz, ka gadījumos, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarībā no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem.

Pretēji Civillikuma 1. un 5.pantā nostiprinātajiem principiem, ir pieļauta prasītāja subjektīvo tiesību netaisnprātīga izlietošana nolūkā kaitēt atbildētājai, kas ir prasītāja dēla /pers. F/ laulātā, kura aizdevumu ir ņēmusi ģimenes un mājsaimniecības kopējiem mērķiem, tādejādi prasītājs ar spriedumu ir prettiesiski baudījis tiesisku aizsardzību.

[5] Prasītājs /pers.B/par apelācijas sūdzību iesniedzis rakstveida paskaidrojumus (74.-75.lpp.), norādot, ka apelācijas sūdzību neatzīst un lūdz to noraidīt, kā arī lūdz atstāt spēkā pirmās instances tiesas spriedumu.

Prasītājs jau prasības pieteikumā norādīja, ka naudu ir aizdevis sava dēla sievai, kā arī atbildētāja, sniedzot savus paskaidrojumus tiesas sēdē, norādīja, ka aizņēmums ņemts un dzīvoklis pirkts kopdzīves laikā ar prasītāja dēlu.

Prasītājs vērsās tieši pret atbildētāju tikai un vienīgi tā iemesla dēļ, ka aizņēmumu saņēma atbildētāja. Finanšu attiecības atbildētāja ar savu vīru var risināt atbilstoši saviem ieskatiem, prasītājs šajos jautājumos nekādā veidā neiejaucas. Atbildētājs bez iebildumiem ir pieņēmis to aizdevuma atmaksātās summas daļu, ko prasītāja kontā ir ieskaitījis atbildētājas vīrs.

Neatbilst patiesībai atbildētājas apgalvojumi, ka prasītājs esot izsniedzis aizdevumu no prasītāja ģimenes kopmantas. Prasītājam un viņa laulātajai katram ir savs bankas konts un katrs ar saviem naudas līdzekļiem rīkojas patstāvīgi. Tāpēc finansiālas dabas jautājumus prasītājs un viņa laulātā risina katrs pats par sevi. Prasītāja un viņa sievas kontos esošie naudas līdzekļi ir veidojušies no personīgajām algām un pensijām.

Jau tiesas sēdes laikā atbildētāja bija norādījusi par finanšu attiecībām starp atbildētāju un prasītāja laulāto. Pirmās instances tiesas sēdes gaitā tika nodibināts, ka sakarā ar to, ka atbildētāja un viņas vīrs ir nodarbināti uz kuģiem, kas saistīts ar ilgstošām prombūtnēm, prasītāja laulātā ir veikusi regulāros maksājumus par atbildētājas un atbildētājas laulātā saistībām. Pēc atgriešanās no reisa atbildētājas ģimene parasti ir veikusi norēķinus ar prasītāja laulāto par šādiem pakalpojumiem. Pirmās instances tiesas sēdē atbildētājai tika uzdoti atbilstoši jautājumi par viņas uzrādītajiem maksājumiem saistībā ar maksājuma mērķi, ka notiek atmaksa /pers. G/ par komunālo maksājumu veikšanu atbildētājas vietā par atbildētājas vai atbildētājas vīra īpašumā esošajiem dzīvokļiem vai cita veida saistībām. Ņemot vēra šo ierasto kārtību, ka atbildētāja norāda par ko ir veikta atmaksa, neviens no atbildētājas uzrādītajiem maksājumiem neattiecas uz aizdevumu, ko prasītājs izsniedza atbildētājai 2012.gada 8.novembrī. Tiesa šo apstākli ņēma vērā un sniedza tam vērtējumu spriedumā.

Atbildētāja personīgi saņēma aizdevumu, kā arī par šiem līdzekļiem iegādāto dzīvokli reģistrēja zemesgrāmatā uz sava vārda un ir tā vienīgā īpašniece. Tāpēc prasītājs ir vērsies ar attiecīgu prasību konkrēti pret atbildētāju.

Atbildētāja nav konkretizējusi, kādas tieši procesuālo vai materiālo tiesību normas tiesa nav piemērojusi vai piemērojusi nepareizi. Atbildētāja norādījusi vienīgi uz Civillikuma 1. un 5.pantu, kas ir saistīti ar vispārējo tiesību principu ievērošanu.

[6] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2021.gada 3.augustā pieņemto lēmumu, saskaņā Civilprocesa likuma 425.panta pirmo daļu, lietā ierosināta apelācijas tiesvedība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.[1] panta otro daļu un Augstākās tiesas priekšsēdētāja 2021.gada 11.oktobra lēmumu civillietas izskatīšana no Rīgas apgabaltiesas nodota Vidzemes apgabaltiesai kā apelācijas instances tiesai.

[7] Atzīstot, ka ir iespējams nodrošināt lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu un pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par to laikus informējot lietas dalībniekus un nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālu lūgumu iesniegšanai.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, iepazinusies ar lietas materiāliem, izvērtējusi pierādījumus lietā, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma, bet apelācijas sūdzība nav pamatota.

Zemākās instances tiesa, pareizi vērtējot pierādījumus lietā, piemērojot un pareizi tulkojot starp pusēm nodibinātās tiesiskās attiecības regulējošās tiesību normas, pamatoti apmierinājusi prasību.

Apelācijas sūdzībā minētie argumenti nav pamats atšķirīga sprieduma taisīšanai lietā.

[9] Nav strīda par faktu, ka 2012.gada 8.novembrī /pers. B/ aizdevis /pers. C/ (prasītāja dēla laulātajai) 23248,67 EUR, pārskaitot naudu no sava konta uz atbildētājas kontu. Nav arī strīda par aizdevuma mērķi - nekustamā īpašuma /adrese A/, iegādei.

Prasītājs atzinis, ka kopumā no atbildētājas un viņas laulātā - prasītāja dēla konta aizdevums atmaksāts 19300 EUR apmērā (2012.gada 29.novembrī - 5300 EUR, 2013.gada 5.augustā - 8000 EUR, 2014.gada 19.jūnijā - 6000 EUR). Lietā ir strīds par to, vai aizņēmēja atdevusi atlikušo parādu 3948,67 EUR.

[10] Civillikuma 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Vērtējot apalvojumu, ka aizdevums nav atdots un iebildumus, ka samaksa izdarīta, tiesa ņem vērā Civillikuma 1838.panta nosacījumu, ka tas, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo, kā arī Civilprocesa likuma 93.panta nosacījumu, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

Tiesas ieskatā prasītājs ir pierādījis aizdevuma došanu, par ko arī nav strīda, taču atbildētāja nav pierādījusi iebildumus, ka aizdevums atdots pilnībā, ka arī tā daļa 3948,67 EUR ir samaksāta aizdevējam.

[11] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 426.panta nosacījumiem tiesa apelācijas instancē izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts sūdzībā.

Apsverot apelācijas sūdzībā minētos argumentus, apelācijas instances tiesa nekonstatē tādus apstākļus, kas ļautu atzīt, ka aizdevums, par kura saņemšanu nav strīda, prasītajā apmērā tomēr būtu samaksāts aizdevējam.

[12] Apelācijas sūdzībā minēti iebildumi, ka aizdevums tika ņemts atbildētājas un /pers. F/ laulības laikā ģimenes un mājsaimniecības kopīgiem mērķiem - dzīvokļa, kas ietilpst laulāto kopmantas sastāvā, iegādei.

Tiesas ieskatā norādītais apstāklis nemaina faktu, ka aizdevums izsniegts fiziskai personai - atbildētājai, kurai arī tas jāatdod, strīdus gadījumā pierādot samaksas veikšanu.

Atbildētāja norādījusi uz Civillikuma 89.panta otro daļu, kas regulē laulāto kopīgas mantas rašanos, un Civillikuma 96.pantu, kas regulē laulāto atbildību par saistībām ģimenes vai kopīgās mājsaimniecības vajadzībām.

Apelācijas sūdzībā nav norādīts, kādas tiesiskas sekas sūdzības iesniedzējas ieskatā rada apstāklis, ka nekustamais īpašums, kas iegādāts par viņas ņemtu aizdevumu, ir laulāto kopīga manta. Nav norādīts, ka aizņēmēji jeb atbildētāji solidāri bijuši abi laulātie. Prasība arī nav celta pret atbildētājas laulāto, lai tiesa varētu lemt par viņa atbildības pamatu un apmēru. Tās tiesiskās sekas, kas rodas starp laulātajiem kopīgas mantas par viena laulātā naudas līdzekļiem ieguves rezultātā, nav izskatāmās lietas priekšmets un nevar ietekmēt aizņēmēja saistību apmēru, kas savukārt izriet no aizdevuma tiesiskajām attiecībām.

No lietas materiāliem redzams un nav strīda, ka aizdevuma summa ar norādi "par dzīvokļa pirkšanu" ieskaitīta tieši atbildētājas kontā (9.lpp.), tātad aizdota tieši atbildētājai. No ieraksta Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/redzams, ka dzīvoklis 2012.gada 15.novembrī ierakstīts uz atbildētājas vārda. Tas apstāklis, ka pircēja nekustamo īpašumu iegādājusies ģimenes vajadzībām un tas ieguvis laulāto kopīgas mantas statusu, nemaina tiesiskās attiecības, kas rodas no aizdevuma līguma tā slēdzējām pusēm.

Nav šaubu, ka arī atbildētājas laulātais bija tiesīgs maksāt un arī faktiski ir veicis maksājumus, lai atdotu aizdevumu. Arī Civillikuma 1815.pants paredz, ka saistību parādnieka vietā var izpildīt arī cita persona. Taču tiesa nekonstatē, ka parādniece vai kāda cita persona, tai skaitā arī atbildētājas laulātais, aizdevuma apmaksai būtu samaksājuši prasītos 3948,67 EUR.

[13] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka prasītājs aizdevumu izsniedzis no viņa un /pers. G/ kā laulāto kopīgās mantas, uzstājoties tikai kā formālais devējs, līdz ar to neesot atšķirības, kuram no laulātajiem parāds atdots.

Tiesai nav pamata atzīt, ka aizdevēja /pers. B/ bankas konts un naudas līdzekļi, kas tajā atradās un tika aizdoti atbildētājai, būtu laulāto kopīga manta. Šim atbildētājas apgalvojumam nepiekrīt prasītājs, norādot, ka viņam un laulātajai katram ir savs bankas konts un savi naudas līdzekļi.

Civillikuma 1816.pants noteic, ka izpildījumam ir tiesīgs spēks tikai tad, ja tas dots kreditoram vai viņa likumīgam vietniekam. Laulība neizbeidz ne pušu tiesībspēju ne rīcībspēju. Līdz ar to darījuma puse arī darījumā, ko laulības laikā noslēdzis viens no laulātajiem, joprojām ir šis viens laulātais. Ja aizdevumu devis viens laulātais, viņš arī ir puse un kreditors savās nodibinātajās tiesiskajās attiecībās.

Lietā arī nav pierādījumu, ka cita persona, šajā gadījumā aizdevēja laulātā, būtu apstiprinājusi, piekritusi aizdevuma došanai viņas vārdā (Civillikuma 1938.pants).

Līdz ar to maksājumi, kas izdarīti, pārskaitot tos uz citas personas - prasītāja laulātās kontu, paši par sevi nevar tikt atzīti par izpildījumu, kas dots kreditoram vai viņa likumīgam vietniekam.

[14] Iepriekš minētie apsvērumi neizslēdz iespēju pierādīt, ka laulātajiem kopīgi darbojoties, nododot savu mantu pārvaldībā otram laulātajam, situācijā, kad aizdevums dots vienas ģimenes lokā, aizdevumu atmaksājot otram laulātajam, nauda tomēr nonākusi kreditora labā. Taču lietā šādu pierādījumu nav.

Atbildētāja norādījusi, ka pēc aizdevuma saņemšanas naudas līdzekļi pat lielākā apmērā - 28463,44 EUR ir atdoti aizdevējam, samaksājot tos no /pers. C/ konta gan aizdevējam, gan viņa laulātajai /pers. G/, papildus prasītāja atzītajiem veicot vēl šādus maksājumus: 1) 2013.gada 29.martā atbildētāja samaksāja prasītājam 500 Ls (711,44 EUR); 2) 2014.gada 28.februārī atbildētāja samaksāja prasītājam 300 EUR; 3) 2014.gada 1.aprīlī atbildētāja samaksāja

prasītājam 600 EUR; 4) 2014.gada 5.maijā atbildētāja samaksāja prasītājam 300 EUR; 5) 2014.gada 9.novembrī atbildētāja samaksāja prasītājam 500 EUR; 6) 2014.gada 11.decembrī atbildētāja samaksāja prasītājam 300 EUR; 7) 2015.gada 12.janvārī atbildētāja samaksāja prasītājam 300 EUR; 8) 2015.gada 10.februārī atbildētāja samaksāja prasītājam 300 EUR; 9) 2015.gada 15.martā atbildētāja samaksāja prasītājam 200 EUR; 10) 2015.gada 13.jūlijā atbildētāja samaksāja prasītājam 500 EUR; 11) 2015.gada 2.decembrī atbildētāja samaksāja prasītājam 152 EUR; 12) 2016.gada 2.oktobrī atbildētāja samaksāja /pers. G/ 1 000 EUR; 13) 2016.gada 10.oktobrī atbildētāja samaksāja /pers. G/ 1 000 EUR; 14) 2016.gada 17.oktobrī atbildētāja samaksāja /pers. G/ 1 000 EUR; 15) 2016.gada 1.novembrī atbildētāja samaksāja /pers. G/ 1 000 EUR; 16) 2016.gada 8.novembrī atbildētāja samaksāja /pers. G/ 1 000 EUR.

Lai gan nav strīda par to, ka šādi maksājumi vispār veikti, nav pamatots apelācijas sūdzībā izteiktais apgalvojums, ka par aizdevuma atgriešanu minētajā kārtībā un termiņos nav strīda. Prasītājs noliedz šo summu samaksas saistību ar aizdevuma atdošanu.

Tiesas ieskatā nav pamata atzīt, ka maksājumi, kurus 2016.gada oktobrī un novembrī atbildētāja samaksāja /pers. G/ kopā 5000 EUR (32.lpp.), būtu pierādījums aizdevuma atmaksai prasītājam. Lai gan /banka/ izdrukā norādīts, ka naudas samaksas mērķis ir "vozvrat", kas tulkojumā no krievu valodas nozīmē "atdošana", nav pierādījumu, ka atdota minētā aizdevuma summa, jo summa atdota personai, kura nav aizdevēja, nav norādes, ka atdota 2012.gadā dzīvokļa iegādei aizdotā naudas summa, kā tas norādīts atzītajos maksājumos (10.-12.lpp.).

Pārējiem maksājumiem, kas no /pers. C/ konta veikti uz /pers. B/ kontu (33.lpp.) norādīti skaidrojumi "na oplatu s4etov", "na s4eta", "viza", kas tulkojumā no krievu valodas nozīmētu samaksu par rēķiniem un vīzu. Ņemot vērā tiesas iepriekš minētos apsvērumus, arī šādi maksājumi nevar tikt atzīti par aizdevuma atmaksu. Turklāt arī šo maksājumu kopējais apmērs 3452 EUR neatbilst prasītā aizdevuma atlikuma apmēram.

Tiesa arī ņem vērā prasītāja paskaidrojumos norādīto faktu, par ko nav strīda, ka atbildētāja un viņas laulātais darba apstākļu dēļ bieži atrodas ārpus valsts un tamdēļ maksājumus viņu vietā veica gan prasītājs, gan viņa laulātā, ko pēc tam ar pārskaitījumiem atdeva atbildētāja. Minētā argumenta pamatotību apstiprina arī fakts, ka kopējā summa, ko atbildētāja norāda kā samaksātu prasītājam un viņa laulātajai, ievērojami pārsniedz aizdevuma summu, kas aizdota dzīvokļa iegādei 2012.gada 8.novembrī. Atbildētāja, norādot šo maksājumu kopsummu kā aizdevuma atdošanas pierādījumu, arī nav sniegusi ticamus skaidrojumus, kamdēļ kopumā aizdevējam būtu atdota lielāka summa, nekā viņš aizdevis.

[15] Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums ir jāpilda. Ja atbildētāja ir aizņēmusies naudu, tā ir jāatdod aizdevējam. Strīdus gadījumā aizņēmējai jāpierāda, ka viņa ir atdevusi aizņemto summu. Tā kā lietā nav pierādījumu par aizdevuma atmaksu pilnā apmērā, aizdevums nav atdots arī pēc brīdinājuma, tiesa apmierina celto prasību.

Tiesa nevar konstatēt Civillikuma 1.pantā ietvertā labas ticības principa pārkāpumu, izskatot lietu, piedzenot no aizņēmējas naudu, par kuras atdošanu nav pierādījumu.

[16] Apmierinot prasību pilnīgi, no atbildētājas prasītāja labā piedzenami tā samaksātie tiesāšanās izdevumi.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta nosacījumiem no /pers. C/ par labu prasītājam piedzenama samaksātā valsts nodeva 392,59 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 EUR.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta nosacījumiem, no atbildētājas valsts labā piedzenama nesamaksāto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa 1,49 EUR.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-192., 432., 434.panta, tiesa

N O S P R I E D A

pilnīgi apmierināt prasību un piedzīt no /pers. C/ par labu /pers. B/ parādu 3948,67 EUR un tiesāšanās izdevumus 397,96 EUR, kopā 4346,63 EUR, naudu ieskaitot /pers. B/ bankas kontā /konta numurs/

Noteikt /pers.B/tiesības saņemt no /pers. C/ likumiskos sešus procentus no parāda 3948,67 EUR par laiku līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no /pers. C/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,49 EUR, samaksu veicot norādīt saņēmēju: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, konta Nr./konta numurs/, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, norādīt datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā minētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību Vidzemes apgabaltiesā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma.

Tiesnese Z.Cera

Tiesnesis A.Bukavs

Tiesnesis D.Lazdiņš